

alle Tingets Medlemmer dette; men jeg føler det alligevel som en Pligt at paatale det, naar det sker saa tit, som sket er under Diskussionen her, at den ene forsvarer og den anden fralægger sig at angribe Kongens fri Ret, i Stedet for at vedkommende Parter bør holde sig til, hvad Venstre altid har holdt sig til, nemlig til den Ret, som Grundloven giver Kongen, og den Ret, som Grundloven giver Tinget og Folket.

Og i Grundloven staar der intet om nogen fri Ret og i Matzens Statsret staar der heller intet om den fri Ret, men om meget store Begrænsninger. Jeg skal tillade mig at holde ærede Medlemmer Grundlovens Ord for Øje. Bestemmelserne findes i §§ 12 og 13. I § 12 staar der: „Kongen er ansvarsfri; . . . Ministrene ere ansvarlige for Regeringens Førelse.“ Som Følge af Kongens Ansvarsfrihed kan Kongen ikke umiddelbart selv udøve Regeringen, men maa udnævne Ministre, som saa ere de ansvarlige. I § 13 staar: „Kongen udnævner og afskediger sine Ministre;“ men selvfølgelig ikke, at Kongen udnævner og afskediger dem *frit*. Der er mange forskellige Hensyn for Kongen at tage ved en saadan vigtig Afgørelse som denne. Der er først og fremmest den at udnævne dertil, om jeg saa maa sige med en Ministers Yndlingsord, en kvalificeret Minister, „bestand“ — dette taget ikke i nogen fornærmelig Betydning. Selvfølgelig skulle Ministrene være kvalificerede, de skulle have Indfødsret, være myndige og have andre Kvalifikationer; som alle Embedsmænd skulle have. Men dernæst skulle de have særlige Egenskaber; de skulle nemlig kunne føre Regeringen saaledes, at det bliver til Held for Konge, Folk og Land. Det staar ikke udtrykkelig i Grundloven; men selvfølgelig er det forudsat, at enhver Regering bør være til Held og ikke til Uheld eller Skade for det Land, den skal være i Spidsen for. Nu er man gaaet temmelig stærkt ind paa dette Ministerium og dets Medlemmers Kvalifikationer; og disse ere særlig blevne berørte fra den højtærede Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenets Side; han er jo den, der paa det storpoltiske Omraade særlig har været Ordfører for Ministeriet. Den Kvalifikation, som dette Ministerium særlig skulde sidde inde med, skulde da være den, at Ministrene ikke sad der i Kraft af et Tillidsforhold til Folket, jeg synes, at det er en noget negativ og tarvelig Kvalifikation. Men jeg har ikke i den højtærede Ministers Udtalelser kunnet finde nogen anden. Fra den

højtærede Kultusministers Mund er der faldet Udtalelser over for vor Kollega, det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 1ste Valgkreds (J. C. Christensen), der gik ud paa, at Ministeren havde Tro paa, at det ærede Medlem her vilde være i Stand til at administrere og regere fuldt saa vel som den højtærede Kultusminister; men kun under een Forudsætning nemlig den, at han ikke sad som Minister med Folkets Tillid, og det er yderligere udført og nærmere forklaret i Dag. Jeg kan ikke forstaa dette som et Forsvar eller en anbefaling, men jeg kan forstaa det som en Forklaring, naar jeg ser hen til det nuværende Ministeriums Sættelse, idet det for en stor Del bestaar af Mænd, der dels udtrykkelig og dels indirekte ere vragede af Befolkningen paa Valgtribunerne. I hvert Fald bestaar det af Mænd, om hvilke det vel ikke er for meget at sige, at ingen af dem, højst rimelig ikke en eneste af dem, ved det kommende Rigsdagsvalg vilde være i Stand til at opnaa Valg i en eneste Valgkreds her i Danmark, og for dem, der skulle regere og administrere, maatte dette altsaa efter den højtærede Kultusministers Mening være Højdepunktet af Adkomst og Kvalifikation til at indtage Pladsen som Minister.

Jeg kan ikke faa andet ud deraf ved at anvende ganske almindelige, logiske og berettigede Slutningsregler. Og saa vil jeg da sige, at der i Grundloven staar noget om et Ministeransvar, og naar Kongen ikke har frit Lov at vælge; men Valget sker paa Ministeriets Ansvar, og naar Ministrene skulle indestaa for deres Kvalifikationer, og dette er deres eneste Kvalifikation, som de her i det folkevalgte Ting kunne holde frem for os, at de ikke nyde Tillid hos Befolkningen, saa vil jeg sige: Det er et haardt og stort Ansvar, disse Mænd paatage sig, og jeg tror, et Ansvar, som vil hvile tungt paa dem i Fremtiden.

Jeg har ved en tidligere Lejlighed i Fjor, hvor der har været Tale om vore Statsbaner og vor økonomiske Statsførelse, talt om Byggearbejder paa Statens Regning, og der har mange Gange her i Salen været omtalt, at de somme Tider vare lidt dyrere, end naar Privatmænd byggede. De have ogsaa somme Tider været lidt bedre, men det skal indrømmes, at man tidt og mange Gange har en Tanke om, at de ere dyrere, end de behøve at være i Forhold til deres Godhed. Jeg har da paa-talt et Forhold, som er blevet mig bekendt ad forretningsmæssig Vej, nemlig det, at